

Vlasta

15. DUBNA 1970 - 1,60 K

ROŽNOVŠTÍ a jejich láska k divadlu

Ten den, kdy jsem k nim přijela, byla první čtená zkouška na Šamberkova Podskaláka. Režisér rozdělil texty a přidělil role podle toho, co komu sedí. Karla Hašlera dostal hlavní tenorista souboru Vladimír Doňal, takto vedoucí personálního oddělení v rožnovské Tesle, Amélii Jana Fojtíková, ministryně kultury vseřtinského okresu, jak ji tu žertem nazývají, neboť je civilním povoláním vedoucí odboru kultury ONV. (Jenomže právě pro tu funkci a pracovní zatížení s ní spojené musela později svou roli přenechat jiné.) Obě milenecké dvojice vytvořil Zuzanka Vašková s Láďou Zmeškalem a učitelka Drahomíra Čechová (to zas bude dcera žárlivě hlídat, jestli to máma nehraje moc doopravdy) s Jaroslavem Novákem. Protože jich kolem dlouhého stolu v rožnovském Klubu pracujících sedělo dobře dvacet, přestanu s vypočítáváním rolí a jejich představitelů a uvedu jen režiséra hry Jaroslava Horáka, který je ostřílený divadelník a dle úsudku jiných také obratný manažer a náborář souboru. Tentokrát nerežisuje sám, odborného asistenta a uměleckého poradce mu dělá známý ostravský komik Josef Kobr, sólista operety Divadla Jiřího Myrona, který také pohostinsky převzal titulní roli. Jeho mateřská scéna v Ostravě totiž právě Podskaláka hraje a Rožnovští přebírají jejich úpravu spolu s hlavním představitel, jako to už loni udělali – k velké spokojenosti souboru i publika – s Perlamí panny Serafínky.

Premiéra Podskaláka byla stanovena na 7. května, krátce na to se s hrou účastní Okresního divadelního festivalu v Karolince, kde jsou už každoročními hosty, v posledních letech dokonce vždy s dvěma hrami. Letos to bude vedle Podskaláka ještě Puškinův Evžen Oněgin, uváděný na počest 25. výročí osvobození Sovětskou armádou. Na nastudování obou her bylo všeho všudy deset týdnů, a tak musel soubor nasadit pěkné pracovní tempo. Zkoušelo se třikrát týdně – pro režiséra vlastně denně, protože nikdy nezkoušejí všichni najednou (to ostatně souvisí i s tím, že jich většina pracuje v Tesle v různých směnech, a přestože závod má pro potřeby souboru pochopení, jsou s výměnami směn potíže v provozu, kde na sebe jednotlivé operace navazují).

Zdá se, že si z této časové zátěže nikdo těžkou hlavu nedělá. Jsou na ni zvyklí. Kdyby necítili, že to svoje milované divadlo potřebují jako vyrovnaní životní jednotvárnosti, nebyli by ochotni obětovat mu tolik ze svého pohodlí. Představte si sami, že byste třeba třikrát do týdne vyjížděli ve čtyři odpoledne na zájezdy do okolních měst a městeček, vrátili se ve dvě v noci a v pět ráno už zase vstávali do práce. Toť se ví, takhle to nechodí stále, ale při pěti premiérách do roka, z nichž každá se reprizuje co nejvíc, aby se vrátily vynaložené náklady, to už pěkných pár dní a nocí vydá. Nemluvě o času věnovaném studiu rolí, výrobě kulís, dramaturgické práci na vlastních pořadech – to se týká především mladých členů souboru, kteří si už před deseti lety, ve vlně vzniku malých scén, vytvořili skupinu SAKOTRAN (SATirický KOLEktiv TRAN-zistor) a působí někdy samostatně, jindy společně s klasickým souborem, jemuž dodávají hlavně milovníky, pěvce a technický personál.

Dělat amatérské divadlo znamená zkrátka věnovat mu všechny svůj mimopracovní čas, přizpůsobit mu rodinný život (děti se vodí s sebou na zkoušku nebo hrají také), práci doma udělat rukou společnou a nerozdílnou. Běda tomu, kdo má manžela nebo manželku jiného než divadelnického vyznání – ten to může vzdát předem. Není proto náhoda, že je v souboru mnoho manželských dvojic, někteří už i s dospělými nebo dospívajícími dětmi. A kde se stane, že z rodiny hraje jen jeden, tam pro něj ten druhý musí mít veliké pochopení a smířit se s tím, že bude v srdci svého partnera občas až na druhém místě za divadlem.

O tom by mohl z vlastní zkušenosti vypravovat manžel Dany Saskové, tajemnice Klubu pracujících v Rožnově pod Radhoštěm, do jejíž pracovní náplně patří také péče o Stálou amatérskou scénu. Sám se divadla účastní jen jako divák, zatímco ona patří k duším souboru způsobem, který zdaleka překračuje její placené povinnosti.

Přišla do Rožnova před dvaceti lety a rovnou noma skočila do hraní divadla, bez ohledu na to, že měla doma novorozeného Petříka. (Za tři roky k němu přibyla dcera Zorka, která je dnes máminou pokračovatelkou a přebírá její tehdejší divčí role – třeba Olgu v Evženu Oněginu.) První rožnovská role Dany Saskové byla Gwendolin v komedii Oscara Wilda „Jak je důležité míti Filipa“. Letos na podzim už tomu bude dvacet let a bude to dobrý důvod k soukromé oslavě dvaceti let amatérské divadelní činnosti, k jejímž vrcholům patří dokonce opera – Dvořákova Rusalka, nastudovaná v roce 1954 ochotníky z Rožnova a okolí a v Rožnově a okolí také třidvacetkrát reprizovaná. Titulní roli zpívala Dana Sasková, a tady je dlužno po-

dotknout, že jí k tomu nechyběla profesionální práva. V Brně, odkud přišla, studovala operní školu, a i když ji nedodělala a zůstala jen u amatérismu, nikdy těch let strávených studiem nelitovala. Toho, čemu se naučila, využila zejména při bohaté koncertní činnosti v Rožnově i jinde. A hodí se jí to i teď, když rožnovský divadelní soubor, loňským rokem počínaje, začíná do svého dramaturgického plánu také jednu až dvě opery ročně (na podzim přibude k Podskalákově slavná Hervéova Mamzel Nitouche).

Jak se ukazuje, s těmi operetami to nebyl špatný nápad, i když soubor vždycky hledal těžiště své divadelní práce spíše ve vážném umění. Dana Sasková vzpomíná ráda na Remarqueovo Poslední dějství, na Casonovy Stromy umírají vstojí, na Ostrov Afrodity, na vlastní režisérskou práci ve Veselých paničkách windsorských (ale to se mi myslím moc nepovedlo, tvrdí sebekriticky, už bych v životě nehrála a neregistrovala současně, určitě vám pak něco uteče). A také na režii pohádek a her pro mládež (s Modrou oblohou Uspenské-Ošanina byli v celostátní STM čtvrti).

O operety je v divácké veřejnosti veliký zájem, lidé přicházejí rádi na něco lehčího, úsměvného, každé představení je vyprodáno a vynutí si další. A ten divácký zájem zase zpětně působí na chuť celého souboru studovat a hrát také něco z lehké múzy. Co bychom si to zapírali, svou roli tu hrají také otázky ekonomické, vyprodání sál při spoustě repríz uhradí režii představení a pomůže ještě financovat i jiné hry, které sice tolik netáhnou, ale soubor je potřebuje dělat pro své vlastní uspokojení a pro svůj umělecký růst. Všechna ta vyznamenání, ceny a uznání, vystavené ve vitrině kanceláře klubu, dokazují, že Stálá amatérská scéna v Rožnově má úroveň, a ta úroveň její členy zavazuje.

Na rozdíl od jiných divadelních souborů nemají Rožnovští nouzi o lidi. Podle jejich vlastního výroku je zájemců tolik, že nevědí, co s nimi. Členů je kolem šedesáti, zahrnujeme-li do toho i zmíněný mládežnický kolektiv, který letos nastudoval svoji jubilejní „Sakotranshow“, průřez vším, co za těch deset let hráli, a pojede s ní mimo jiné i do polských Katovic, Sosnoviec a Milovic, s nimiž navazuje družbu.

Lidi je dost, klubovní prostory jsou výborné, to se vám to pracuje, povídám. Co vám schází? CO? – vyskočí všichni najednou. Divadelní sál! Jděte se tam podívat. Lidi je dost, klubovní prostory jsou výborné ale jakmile jdeme na jeviště, nastanou bojové podmínky. Rožnovu zkrátka chybí pořádný kulturní dům.

Časová zátěž, nedostatek noci a tahačky o uvolnění v práci. Jediná hmotná odměna je večere, kterou dostanou v den představení. Proč to dělají? Cožpak by jim nebylo líp, kdyby po práci prostě jen odpočívali?

Asi ne. Víte, od čeho je odvozeno slovo amatér? Od latinského amo, amare, a to znamená milovat. VENDULA PROCHÁZKOVÁ

Režisér Jaroslav Horák

FOTO FRANTIŠEK JEBAVÝ

Dana Sasková, tajemnice klubu pracujících a jeden ze sloupů souboru

Soubor Stále amatérské scény v Rožnově při první čtené zkoušce na Podskaláka

